

Finansmarkedsfondet: Årsberetning 2016, ved Norges forskningsråd

Finansmarkedsfondet støtter forskning og allmennopplysning som gir bedre kunnskap om hvordan finansmarkedene fungerer og økt etisk bevissthet. Norges forskningsråd har siden 2005 ivaretatt sekretariatsansvaret for Finansmarkedsfondet som et forvaltningsoppdrag for Finansdepartementet. Som følge av revidering av regelverket 04.06.15 overtok Norges forskningsråd ansvaret for oppfølging og kontroll av Finansmarkedsfondets prosjektportefølje. Forskningsrådet mener at prosjektporteføljen ivaretar fondets formål på en god måte. Forskningsrådet anser at kontraktsfestet rapportering fra Finansmarkedsfondets prosjekter viser få avvik.

Innledning

Bakgrunnen for opprettelsen av Finansmarkedsfondet er at Stortinget vedtok at deler av overskuddet fra salget av Oslo Børs ASA og senere Verdipapirsentralen ASA skulle avsettes til et finansmarkedsfond. I Prop. 1 S (2012-2013) foreslo Finansdepartementet å etablere en ny modell for bevilgninger til Finansmarkedsfondet, hvor fondet opphører fra 01.01.13 og fondskapitalen tilføres statskassen og erstattes av ordinære utgiftsbevilgninger over statsbudsjettet fra og med budsjettåret 2013. Stortinget ga sin tilslutning til forslaget. Bevilgningsnivået skulle holdes reelt uendret frem til 2030. Regelverk for Finansmarkedsfondet (sist revidert av Finansdepartementet 21.10.16) er gjengitt på fondets hjemmeside.

Som følge av det reviderte regelverkets § 11, jfr Finansdepartementets brev med vedlegg av 04.06.15, overtok Norges forskningsråd ansvaret for oppfølging og kontroll av Finansmarkedsfondets prosjektportefølje. Styret og Forskningsrådet avgir heretter hver sin årsberetning, som til sammen skal gi et utfyllende bilde av status og drift av Finansmarkedsfondet.

Administrative forhold

Finansdepartementet har et overordnet ansvar for den administrative håndteringen av Finansmarkedsfondet. Finansmarkedsfondet ledes av et styre som er oppnevnt av Finansdepartementet. Styret beslutter utdeling av midler. I 2016 ble det avholdt tre styremøter. Norges forskningsråd ivaretar sekretariatsansvaret for Finansmarkedsfondet som et forvaltningsoppdrag for Finansdepartementet. Forskningsrådet fikk i revidert regelverk av 04.06.15 ansvaret for oppfølging og kontroll av Finansmarkedsfondets prosjektportefølje. Forskningsrådet har i samarbeid med Finansmarkedsfondets styre utarbeidet et notat som beskriver rutiner og prosedyrer for oppfølging og kontroll av fondets prosjektportefølje.

Status- og avviksrapportering

Selv om endringene i regelverket innebærer at Forskningsrådet har overtatt ansvaret for oppfølging og kontroll av Finansmarkedsfondets prosjektportefølje, gir Forskningsrådet styret rutinemessig en faglig og økonomisk status- og avviksrapportering i hvert styremøte. Det primære formålet er å gi styret informasjon som kan inngå som en del av beslutningsgrunnlaget i fremtidige bevilgningssaker. Avviksanalysen gir i tillegg styret mulighet til å revurdere sin prosjektbevilgning til prosjekter med vesentlige avvik. I løpet av 2016 ble 14 allmennopplysnings- og 4 forskningsprosjekter fullført, i tillegg ble fem faglige konferanser avholdt, jfr. vedlegg 2. Resultater fra disse prosjektene, samt et

populærvitenskapelig resymé av gjennomførte forskningsprosjekter, er gjengitt på fondets hjemmeside.

Vedlegg 3 gir en oversikt over Finansmarkedsfondets igangværende prosjektportefølje per 31.12.16. Den samme oversikten ligger på fondets hjemmeside. Per 31.12.16 finansierte fondet 16 allmennopplysningsprosjekter og 14 forskningsprosjekter, samt fem faglige konferanser.

Forskningsrådets kommentarer

Mottatte framdriftsrapporter er behandlet administrativt, og generelt finner Forskningsrådet at det er få avvik å bemerke i fremdriften i Finansmarkedsfondets prosjekter. Enkelte av de slutførte prosjektene har ikke disponert hele prosjektbevilgningen, og ikke-disponerte midler er blitt tilbakeført.

Forskningsrådet orienterer Finansmarkedsfondets styre rutinemessig om status og avvik, og har i samarbeid med styret etablert rutiner for avvikshåndtering. Forskningsrådet legger til rette for en tett og god dialog med Finansmarkedsfondets styre om forhold som angår oppfølging og kontroll. Forskningsrådet har i 2016 lagt frem fire avvik av vesentlig karakter for styret. Ingen av avvikene har vært så alvorlige at de har medført inndragning av midler.

Riksrevisjonen reviderer Finansmarkedsfondet som en del av revisjonen av Forskningsrådet. Det har ikke vært noe å bemerke i løpet av 2016.

Regnskap 2016

Regnskap for 2016 fremgår av vedlegg 4.

Utgifter til administrasjon av Finansmarkedsfondet beløper seg til 1,69 mill kroner i 2016, mot 1,65 mill kroner i 2015, jfr vedlegg 4 (tabell 1). Dette inkluderer bl.a refusjon til Norges forskningsråd for sekretariatsfunksjoner, kostnader knyttet til bruk av fagpanel i forbindelse med søknadsbehandlingen og styrehonorar, samt kostnader knyttet til informasjon, prosjektoppfølgning og proaktivt arbeid. For kommentarer til regnskapet henvises det til styrets årsberetning.

Lysaker, 03. mars 2017

Norges forskningsråd

John Vigrestad
Avdelingsdirektør
Divisjon for innovasjon

Gro Marthinsen
Seniorrådgiver
Divisjon for innovasjon

De to årsberetningene fra styret og Forskningsrådet inneholder de samme vedleggene.

- Vedlegg 1: Finansmarkedsfondet: Prosjektbevilgninger i 2016
- Vedlegg 2: Finansmarkedsfondet: Gjennomførte prosjekter i 2016
- Vedlegg 3: Finansmarkedsfondets igangværende prosjektportefølje per 31.12.16
- Vedlegg 4: Finansmarkedsfondet: Regnskap 2016

Finansmarkedsfondet: Prosjektbevilgninger i 2016

Allmennopplysning:

Igangværende prosjekter:

- Oslo Røde Kors-Nettverk etter soning, *Praktisk gjeldsarbeid – flerspråklig opplæringspakke for tidligere straffedømte*: 903.000 kroner (slutføring)
- Universitetet i Agder, *Oppbygging av datasett for banker og bedrifter med sosiale målsetninger*: 490.000 kroner (videreføring)

Nye prosjekter:

- Norsk Klimastiftelse, *Klima som finansiell risiko*: 549.000 kroner med betingelser
- Transparency International Norge, *Korrupsjon på timeplanen*: 310.000 kroner
- Podster Produksjon AS, *"Ja, de penga" – en podcast om kroner og øre*: 387.000 kroner med betingelser
- Shaun Thanki, Acrobato Shaun Thanki, *Oslo Fin Tech Meetup*: 69.000 kroner med betingelser
- Tax Justice Network Norge, *Kriterier for identifikasjon av egentlige eiere*: 260.000 kroner
- Finans Norge, *Skolemeny – nettverk og nettside for opplæring i personlig økonomi*: 400.000 kroner
- Forbrukerrådet, *Opplysningsfilm om Fair Finance Guide*: 75.500 kroner
- NordicStories AS, *Vikinger mot Ulver på Wall Street (Historien om Oljefondet)*: 500.000 kroner med betingelser
- AksjeNorge, *Aksjemarkedet på 60 minutter*: 665.000 kroner med betingelser
- NRK Skole, *Personlig økonomi til bruk i undervisning for ungdomsskole og videregående skole*: 650.000 kroner med betingelser

Forskning:

Igangværende prosjekter:

- Dagfinn Rime, Handelshøyskolen BI, *Do Foreign exchange markets serve their customers well?*: 60.000 kroner (slutføring)
- Øivind Anti Nilsen, Norges handelshøyskole, *Competition and stability in the banking industry*: 550.000 kroner (slutføring)
- Tyler Hull, SNF, *Individual Investment Banker Connections, Advisor Choice, and Merger Performance*: 208.000 kroner (slutføring)
- Jon Petter Rui, Universitetet I Bergen, *Mellom rettssikkerhet og effektivitet. Nye rettslige strategier mot organisert økonomisk kriminalitet* (doktorgradsstipend): 677.000 kroner (videreføring)
- Hans Krogh Hvide, Universitetet i Bergen, *Portfolio choices of Norwegian investors II*: 838.000 kroner (videreføring)
- Danielle Zhang, Handelshøyskolen BI, *CEO's Personal Risk Attitudes and Corporate Financing and Investment Policies*: 500.000 kroner (videreføring)
- Ronny Gjendemsjø, Universitetet I Bergen, *Towards more stability, competitiveness and predictability in the financial sector* (Post.doc stipend): 1.089.000 kroner (videreføring)

Nye prosjekter:

- Andreas Fagereng, Statistisk Sentralbyrå, *Do All Individuals Gain Equally in Capital Markets? Shedding Light on the Causes of Wealth Inequality*: 577.000 kroner
- Bård Støve, Universitetet i Bergen, *Nonlinear dependence and time dynamics in financial markets*: 200.000 kroner
- Halvard Haukeland Fredriksen, Universitetet i Bergen, *EØS-finanstilsyn – en rettsvitenskapelig analyse om Norges tilknytning til EUs tilsynssystem for finansmarkedet* (Post.doc stipend): 620.000 kroner

Faglige kurs og konferanser:

- Bertil Tungodden, Norges Handelshøyskole, *2016 European meeting of the Economic Science Association (ESA)*: 150.000 kroner
 - Ellen Katrine Nyhus, Universitetet i Agder, *Heldagskonferanse for academia og næringsliv på Sørlandet*: 120.000 kroner
 - Frank Asche, Universitetet i Stavanger, *Seafood: A global commodity*: 50.000 kroner med betingelser
 - Beate Sjøfjell, Universitetet i Oslo, *Financial Transparency, Risks and Regulations: understanding Use and Abuse of Derivates*: 111.000 kroner
 - Tina Søreide, Norges Handelshøyskole, *Economic Analysis of Corporate Misconduct: A PhD Course at NHH*: 125.000 kroner
 - Øyvind Bøhren, Handelshøyskolen BI, *The BI Conference on Corporate Governance*: 334.000 kroner
-

Finansmarkedsfondet: Gjennomførte prosjekter i 2016

Oversikten nedenfor viser forsknings- og allmennopplysningsprosjekter som er avsluttet i 2016. I tillegg gir vi en oversikt over nye aviskronikker med utgangspunkt i forskningsprosjekter med finansiering fra Finansmarkedsfondet.

Allmennopplysning

- ✓ Transparency International Norge, *Korrupsjon på timeplanen* (pnr 248502)
- ✓ Wikimedia Norge, *Wikiverksteder for kvinnelige studenter* (pnr 248501)
- ✓ NHH Executive: *Utdanningsprogram i finansverktøy for håndtering av risiko i havbruksnæringen* (pnr 248503)
- ✓ Kjør for livet AS, *Bli sjef i eget liv!* (pnr 248506)
- ✓ Universitetet i Oslo: *Islamsk finans i Norge* (pnr 248507)
- ✓ Institutt for journalistikk: *Norsk næringslivs satsing i Myanmar, Brasil og Kina: Hvor er næringslivsjournalistene?* (pnr 225570)
- ✓ NRK Skole: *Kunnskapsfilm om sentrale samfunnsøkonomiske begreper* (pnr 238698)
- ✓ Standard Norge: *ISO WD 37001 Anti-bribery management system* (pnr 246001)
- ✓ Hacienda Film, *Bitcoineksperimentet* (pnr 246031)
- ✓ Tax Justice Norge, *Norsk register over reelle eiere i selskaper* (pnr 246039)
- ✓ AksjeNorge: *Norges bidrag til OECDs globale undersøkelse "Befolkningens finansielle kompetanse og deltakelse"* (pnr 257251)
- ✓ NUES: *Undersøkelse av norske redegjørelser om eierstyring og selskapsledelse* (pnr 257255)
- ✓ Snøball Film, *Filmer om Økonomiprisen 2015* (pnr 257252)

Forskning

- ✓ Hilde C. Bjørnland, Handelshøyskolen BI, *Transmission of global shocks in small open economies and the interaction with fiscal and monetary policy* (pnr 222799)
- ✓ Trond Døskeland, SNF: *Field Experiments on Household Financial Decision Making* (pnr 231061)
- ✓ Dag Tjøstheim, Universitetet i Bergen: *Non-Gaussian time series and nonlinear dependence in finance markets* (pnr 222796)
- ✓ Loran Chollete, Universitetet i Stavanger: *Executive Compensation and Aggregate Bankruptcy Risk* (pnr 230876)

Kurs og konferanser

- ✓ Einar Hope, Norges Handelshøyskole: *IAEE International Conference 2016 - kurs* (pnr 257271)
- ✓ Tommy Sveen, Handelshøyskolen BI: *Oslo-Bergen course and workshop in macroeconomics (juni 2016) - kurs* (pnr 257270)
- ✓ Jøril Mæland, Norges Handelshøyskole, *Financial Market Microstructure: Current Issues and Challenges (workshop juni 2016) - kurs*: (pnr 257272)
- ✓ Ellen Katrine Nyhus, Universitetet i Agder: *Arrangement: Heldagskonferanse for akademia og næringsliv på Sørlandet, 31. august 2016* (pnr 258954)
- ✓ Bertil Tungodden, Norges Handelshøyskole: *2016 European meeting of the Economic Science Association (ESA)* (pnr 258957)

Aviskronikker fra forskningsprosjekter

- ✓ Malgorzata Agnieszka Cyndecka, UiB: *Kan være både tillatt og fornuftig* (Dagens Næringsliv 16.08.16)
- ✓ Malgorzata Agnieszka Cyndecka, UiB: *Hvor mye "kultur" i kulturaktivitet?* (Dagens Næringsliv 20.07.16)
- ✓ Trond Døskeland / Lars Jacob Tynes Pedersen, NHH: *Hvorfor "grønne" fond?* (Dagens Næringsliv 06.02.16)
- ✓ Andreas Fagereng, SSB: *Sparer mer når jobben trues* (Dagens Næringsliv 30.01.16)

For utfyllende oversikt over formidlingsaktivitet og presseomtale, se Finansmarkedsfondets hjemmeside.

Finansmarkedsfondet: Igangværende prosjekter per 31.12.2016

Allmennopplysningsprosjekter:

- Verdpapirforetakenes Forbund, *Kvinner & Finans* (pnr 248505)
- Ecklund, *Formidlingsopplegg for boka "Hva er økonomi? Fakta og funderinger"* (pnr 246028)
- Forskning.no, *Allmennrettet formidling av økonomiforskning – et års innsats og løft* (pnr 257250)
- Framtiden i våre hender, *"Etablere Fair Finans Guide i Norge" – For økt etisk bevissthet hos bankkunder, bankene og beslutningstakere* (pnr 257253)
- Oslo Røde Kors, *Nettverk etter soning, Praktisk gjeldsarbeid – flerspråklig opplæringspakke for straffedømte* (pnr 257254)
- Universitetet i Agder, *Oppbygging av datasett for forskning på banker og bedrifter med sosiale målsetninger:* (pnr 257256)
- Norsk Klimastiftelse, *Klima som finansiell risiko* (pnr 260086)
- Transparency International Norge, *Korrupsjon på timeplanen* (pnr 260087)
- Podster Produksjon AS, *"Ja, de penga" - en podcast om kroner og øre* (pnr 260089)
- Acrobat Shaun Thanki, *Oslo FinTech Meetup* (pnr 258960)
- Tax Justice Network Norge, *Kriterier for identifikasjon av egentlige eiere* (pnr 270420)
- Finans Norge, *Skolemeny - nettverk og nettside for opplæring i personlig økonomi* (pnr 270421)
- Forbrukerrådet, *Opplysningsfilm om Fair Finance Guide* (pnr 270422)
- NordicStories AS, *Vikinger mot Ulver på Wall Street (Historien om Oljefondet)* (pnr 270423)
- NRK Skole, *Personlig økonomi til bruk i undervisning for ungdomsskole og videregående skole* (pnr 270426)
- AksjeNorge, *Aksjemarkedet på 60 minutter* (pnr 270424)

Forskningsprosjekter:

- Mads Andenæs, Universitetet I Oslo, *Internasjonal finansmarkedsregulering, institusjoner og effektivitet (doktorgradstipend)* (pnr 204307)
- Carsten G. Bienz, SNF, *Incentive Contracts and Risk Taking in Financial Institutions* (pnr 222745)
- Michael Kisser, SNF, *External versus internal credit ratings: what are the implications for rating stability and accuracy?* (pnr 245187)
- Øivind Anti Nilsen, Norges handelshøyskole, *Competition and stability in the banking industry* (pnr 245636)
- Dagfinn Rime, Handelshøyskolen BI, *Do Foreign exchange markets serve their customers well?* (pnr 245795)
- Geir H. Bjønnes, Handelshøyskolen BI, *FX Market Microstructure: Liquidity and Information in the era of Electronic Trading* (pnr 245282)
- Jon Petter Rui, Universitetet I Bergen, *Mellom rettssikkerhet og effektivitet. Nye rettslige strategier mot organisert økonomisk kriminalitet* (pnr 245864)
- Tyler Hull, SNF, *Individual Investment Banker Connections, Advisor Choice, and Merger Performance* (pnr 250211)
- Hans Krogh Hvide, Universitetet i Bergen, *Portfolio choices of Norwegian investors II* (pnr 250215)
- Danielle Zhang, Handelshøyskolen BI, *CEO's Personal Risk Attitudes and Corporate Financing and Investment Policies* (pnr 250251)
- Ronny Gjendemsjø, Universitetet I Bergen, *Towards more stability, competitiveness and predictability in the financial sector (Post.doc stipend)* (pnr 250219)
- Andreas Fagereng, SSB, *Do All Individuals Gain Equally in Capital Markets? Shedding Light on the Causes of Wealth Inequality* (pnr 261567)
- Bård Støve, Universitetet I Bergen, *Nonlinear dependence and time dynamics in financial markets* (pnr 261570)
- Halvard Haukeland Fredriksen, Universitetet i Bergen, *EØS-finanstilsyn - en rettsvitenskapelig analyse om Norges tilknytning til Eus tilsynssystem for finansmarkedet* (pnr 261592)

Faglige kurs og konferanser:

- Frank Asche, Universitetet i Stavanger, *Seafood: A global commodity* (pnr 258968)
- Richard Priestley, Handelshøyskolen BI, *EFA Annual Meeting at the Norwegian Business School (BI) in 2016*: (pnr 238700)
- Beate Sjøfjell, Universitetet i Oslo, *Financial Transparency, Risks and Regulations: Understanding the Use and Abuse of Derivates* (pnr 267421)
- Tina Søreide, Norges Handelshøyskole, *Economic Analysis of Corporate Misconduct: A PhD Course at NHH* (pnr 267417)
- Øyvind Bøhren, Handelshøyskolen BI, *The BI Conference on Corporate Governance* (pnr 267409)

Finansmarkedsfondet - Regnskap 2016

Tabell 1: Disponibelt budsjett og forbruk

	Noter	2016	2015
Bevilgning	1	13 400 000	13 000 000
Overføringer		3 577 203	5 078 362
<u>Disponibelt budsjett</u>		<u>16 977 203</u>	<u>18 078 362</u>
Forbruk/utbetalinger pr 31.12		11 327 796	14 501 159
Herav:			
Forskning og allmennopplysning		9 708 096	12 898 456
Administrasjon		1 615 700	1 532 831
Informasjon		4 000	69 872
<u>Gjenstående saldo pr 31.12</u>		<u>5 649 407</u>	<u>3 577 203</u>
Herav på:			
Prosjekter		548 800	835 697
Avsetningskonto		5 100 606	2 741 506

Tabell 2: Bevilgninger

		2016	2015
Bevilgning		13 400 000	13 000 000
Prosjektbevilgninger i alt		16 977 203	18 078 362
Forskning og allmennopplysning	2	15 074 203	16 220 962
Administrasjon		1 687 000	1 649 400
Informasjon		216 000	208 000

Oslo, 13.02.2017

Jostein Sexe
avdelingsdirektør
Økonomiavdelingen
Norges forskningsråd

Gro Marthinsen
seniorrådgiver

Noter til regnskap 2016

Note 1

Regnskapet følger tilsvarende regnskapsprinsipper som gjelder for Norges forskningsråd. Regnskapet er tilpasset regnskapsloven. Riksrevisjonen avgir ikke lenger noen særskilt revisjonsberetning for Finansmarkedsfondet, som i stedet inngår som en del av revisjonen av Forskningsrådet. Tildelinger blir inntektsført i tildelingsåret. For bevilgninger til forskningsprosjekter praktiserer Finansmarkedsfondet automatisk tertialvis kostnadsføring på prosjekter. Ultimo 2007 vedtok styret å endre utbetalingspraksis for allmennopplysningsprosjekter. Inntil videre utbetales normalt 50 prosent av bevilgningen ved prosjektstart (undertegnet kontrakt), ytterligere 25 prosent på anmodning underveis i prosjektperioden og resterende midler ved godkjent sluttrapport. Som en konsekvens av dette, følger faktiske utbetalinger en noe annen syklus enn prosjektbevilgningene.

Note 2

Styrets bevilgningsvedtak i 2016 innebærer prosjektbevilgninger på i alt 16,98 mill kroner, hvorav 15,1 mill kroner er knyttet til forskning og allmennopplysning, med om lag 50/50-fordeling mellom forskning og allmennopplysning. I tillegg kommer bevilgninger knyttet til administrasjon og informasjon som angitt i tabell 2.